

PROGRAMMA 7 | DUURZAAM EN GEZOND ZEEWOLDE

Zeewolde

Algemeen

Het programma omvat de middelen voor het in beweging krijgen van de lokale samenleving op het gebied van duurzaamheid en energie en het bevorderen van de algemene, lichamelijke en geestelijke gezondheid van de inwoners van Zeewolde.

Hoofddoelstelling

We streven naar kansengelijkheid en een inclusieve samenleving. De gemeente is verantwoordelijk voor de bewaking, bescherming en bevordering van de gezondheid van inwoners. Op gezondheidsachterstanden hebben we als gemeente niet altijd invloed, wel streven we na, voor de inwoners die het treft, inclusie in de samenleving voor iedereen mogelijk te maken. We vinden het erg belangrijk om goed te zorgen voor onze leefomgeving voor nu en alle generaties na ons, en willen vol ambitie toewerken naar een klimaat neutrale samenleving. De weg daar naar toe moet voor iedereen haalbaar en betaalbaar zijn.

Vastgestelde beleidskaders

Voor de uitvoering van het beleid zijn de volgende bestuurlijke kaders van belang:

Kader	Looptijd	Vastgesteld	Actualisatie
Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen Zeewolde 2021	Onbepaald	2021	Naar behoefte
Duurzaamheidskompas	2023 t/m 2030	2023	2030
Energievisie 2017-2030	2017 t/m 2030	2017	Naar behoefte
Lokaal Gezondheidsbeleid Zeewolde	2018 t/m 2021	2018	2026
Gemeentelijk Rioleringsplan	2022 t/m 2028	2021	2028
TransitieVisie Warmte	2022 t/m 2026	2022	2026
Klimaatadaptatie 2025-2027	2025 t/m 2027	2024	2027
Biodiversiteitsplan (doorkijk naar 2040)	Onbepaald	2021	Naar behoefte
Toekomstvisie 2040	Onbepaald	2019	Naar behoefte

Activiteiten vanuit het collegeprogramma 2022 t/m 2026

10. Inzicht in de agrarische opgaven.
11. Visie toekomstbestendig agrarisch ondernemen.
12. Versterken agrarisch netwerk met belangenorganisaties.
13. Stimuleren korte voedselketens: Lokaal voedsel.
23. Herziene visie Duurzaamheid.
24. Duurzame elektriciteit.
25. Warmte transitie – verduurzamen bestaande woningen.
26. Uitvoeren nota klimaatadaptatie.
27. Verbeteren van de afvalscheiding (huishoudelijk afval).
28. Bevorderen duurzame manier van leven.
29. De gemeente geeft het goede voorbeeld.
33. Gezondheid voor mensen individueel en voor de samenleving als geheel.

Wat wilden we bereiken?

10.1 | Inzicht verkrijgen in actualiteiten agrarische sector

Overzicht hebben van wat er speelt en wat de ontwikkelingen vragen van de agrarische sector.

Wat wilden we bereiken?

10.2 | Opleveren regionaal gebiedsprogramma en -plan

Een regionaal gebiedsprogramma en – plan opleveren als uitwerking van het Nationaal Programma Landelijk Gebied

Wat wilden we bereiken?

11.1 | Opstellen visie buitengebied

De inzichten uit de inventarisatie vertalen naar een visie op het buitengebied, met daarin vanuit verschillende thema's uitgewerkt wat wenselijke ontwikkelsporen zijn voor de agrarische sector en wat hierin de juiste rol voor de gemeente is.

Wat gingen we daarvoor doen?

11.1.2 | Provinciale aandacht vragen voor ontwikkelingen Zeewolde

Samen met de provincie aandacht vragen voor de vraagstukken van en ontwikkelingen in Zeewolde.

Zeewolde is sinds eind 2023 actief betrokken bij de Strategische Agenda Flevoland, de rijk regio samenwerking van Flevoland. Hierin werken de 8 Flevolandse overheden samen met het rijk. Zowel ambtelijk als bestuurlijk is er deelname vanuit Zeewolde bij de tot stand komen en uitvoering van deze strategische agenda. Op deze manier krijgen de ontwikkelingen provinciaal en landelijk aandacht.

Wat wilden we bereiken?

12.1 | Versterken relatie met agrarische sector

Een duurzame relatie opbouwen met de agrarische sector.

Wat wilden we bereiken?

13.1 | Versterken voedsel van eigen land

Zeewoldenaren kunnen makkelijk en betaalbaar eten vanuit hun eigen gemeente kopen. Er is een lange termijn visie op het gebruik van de vruchtbare akkers van Zeewolde (en Flevoland) voor voedselvoorziening en voedselveiligheid van ons land.

Wat gingen we daarvoor doen?

13.1.1 | Versterken band inwoners met lokale boeren(producten)

"Bewustwording creëren, door het eten van lokaal voedsel onder de aandacht brengen

Lokale boeren en inwoners met elkaar in verbinding brengen

Bekijken hoe we de verkoop van streekproducten uit het buitengebied kunnen intensiveren

Ontmoetingsmomenten opzetten waarbij producten van de lokale boeren centraal staan

Het stimuleren van initiatieven zoals Heerenboeren of de Flevour Box

Blijven participeren in voedsel gerelateerde programma's van Duurzaam Door."

Het duurzaamheidskompas is in 2023 vastgesteld. In dit duurzaamheidskompas is het onderwerp bewustwording en het stimuleren van streekproducten opgenomen. De onderwerpen vanuit het duurzaamheidskompas verder uitgewerkt in het uitvoeringsplan Duurzaamheid.

Wat wilden we bereiken?

23.1 | Nieuwe visie Duurzaamheid opstellen

Een organisatiebreed gedragen visie op duurzaamheid tot 2030 en een programma voor de komende 4 jaar met benodigde middelen.

Wat gingen we daarvoor doen?

23.1.2 | Een uitvoeringsagenda opnemen in de visie

In dit visiedocument is een uitvoeringsagenda (uitvoeringsplan duurzaamheid) opgenomen voor de komende 4 jaar waar we ons op gaan richten.

Het uitvoeringsprogramma, behorend bij het Duurzaamheidskompas, is vastgesteld door het college van B&W op 16 juli 2024. De gemeenteraad is hierover in oktober 2024 geïnformeerd middels een raadsinformatiebrief. Het Duurzaamheidskompas heeft een doorlooptijd tot 2030. In samenwerking met Harderwijk en Ermelo wordt een monitoringstool gemaakt waarmee de voortgang zowel voor college, raad als inwoners inzichtelijk wordt.

23.1.3 | Onderzoeken meerwaarde Sustainable Development Goals Gemeente

Wij onderzoeken of het meerwaarde kan hebben dat Zeewolde Sustainable Development Goals Gemeente wordt en waar duurzaamheid/energie raakvlakken kan krijgen met andere beleidsterreinen.

De Sustainable Development Goals die meerwaarde gaven voor Zeewolde zijn in het Duurzaamheidskompas verwerkt/opgenomen. Hiermee is dit punt afgehandeld.

Wat wilden we bereiken?

24.1 | Duurzame energie opwekken

Op basis van de analyse een actieplan maken, met als doel zonne-energie bij particulieren en bedrijven stimuleren.

Wat gingen we daarvoor doen?

24.1.2 | Onderzoeken meerwaarde nieuwe hoogspanningslijn

Verkennen hoe een eventueel nieuw 380KV (hoogspanningslijn) tracé een meerwaarde voor Zeewolde kan zijn.

De meerwaarde van het nieuwe 380 kV tracé voor Zeewolde is qua energievoorziening niet afhankelijk van de uiteindelijke tracékeuze. Ongeacht de route wordt Zeewolde van voldoende elektriciteit voorzien. Wel is het zo dat naarmate de hoogspanningslijn dichterbij Zeewolde komt te lopen, de negatieve impact groter wordt. Een tracé buiten Zeewoldens grondgebied heeft überhaupt geen impact (een mogelijkheid ten noorden van de A6). Ten zuiden van de A6 is het tracé van invloed op een handvol woningen. Rond de Vogelweg heeft het impact op het open poldercarré en circa 10 woningen. Het tracé langs de Hoge Vaart raakt ruim 30 woningen.

Bestuurlijk en ambtelijk wordt ingezet op een rationele inpassing, gebaseerd op onderzoeksrapporten en studies. Het streven bij de tracékeuze is unanimitéit of een vorm van consensus. De onderbouwing is echter leidend en Zeewolde kan een eigen keuze maken in haar advies aan de minister.

Net als in 2024 wordt bestuurlijk en ambtelijk deelgenomen aan overleg over 380 kV inpassing. Het betreft een Rijkscoördinatieregeling waardoor de minister van KGG bevoegd gezag is. De invloed van andere overheden, waaronder individuele gemeenten is daarmee beperkt. Terugkoppeling m.b.t. voortgang vindt plaats in de Energy Board (voorheen BO RES/energie).

In 2024 is in overleg met andere overheden gewerkt aan een regioadvies voor een voorkeurstracé voor de 380 kV inpassing. Dit regioadvies bood onvoldoende garantie voor de gemeente Zeewolde voor een goede ruimtelijke inpassing op Zeewoldens grondgebied. Daarom heeft Zeewolde ervoor gekozen om een eigen advies in te dienen bij de minister van KGG.

In 2025 is veel aanvullend onderzoek gedaan rond Ens. Hierdoor is het proces vertraagd. Waarschijnlijk neemt de minister van KGG (of een opvolgend departement) medio 2026 een voorkeursbeslissing die eind 2026 definitief moet worden. Ingebruikname is naar verwachting in 2038 met een uitloop tot 2041. Ook deelprojecten die hiermee verband houden worden vertraagd. Bijvoorbeeld de extra ondergrondse 150 kV verbinding tussen Zeewolde en Almere.

In 2026 wordt een vervolg gegeven aan het project.

Wat wilden we bereiken?

24.2 | Stimuleren zonne-energie

Op basis van de analyse een actieplan maken, met als doel zonne-energie bij particulieren en bedrijven stimuleren.

Wat wilden we bereiken?

25.1 | Start buurten aardgasvrij maken

Woningen in de drie 'start buurten' worden aardgasvrij (borden met % aardgasvrij als monitoring).

Wat gingen we daarvoor doen?

25.1.2 | Voortzetten duurzaamheidsleningen

Voortzetting van de duurzaamheidsleningen.

Sinds 2019 verstrekt Zeewolde in samenwerking met SVn duurzaamheidsleningen aan inwoners van Zeewolde. Tot 2024 was het bedrag dat maximaal geleend kon worden €15.000. M.i.v. 2024 is dat bedrag verhoogd naar maximaal €25.000.

De reden dat het maximale bedrag is verhoogd, komt voort uit een analyse van de in 2022 en 2023 verstrekte leningen en een evaluatie met SVn. Geconcludeerd is dat de aangevraagde leningen hoger werden. Dit heeft te maken met het feit dat inwoners meer maatregelen tegelijk willen nemen. Daarom is geadviseerd om het te lenen bedrag te verhogen van €15.000,- naar €25.000,-. B&W heeft dit advies gevolgd.

In 2024 zijn 47 leningen verstrekt met een gemiddeld leenbedrag van € 9.355. Bij 6 leningen is het leenbedrag hoger dan €15.000. In 2025 zijn 33 leningen verstrekt met een gemiddeld leenbedrag van € 15.498. Bij 11 leningen is het leenbedrag hoger dan €15.000.

Geconcludeerd wordt dat de duurzaamheidsleningen nog steeds voorzien in een behoefte. Er is dan ook geen reden om de huidige invulling te heroverwegen.

Wat wilden we bereiken?

26.1 | Klimaatbestendig maken Zeewolde

Gemeente Zeewolde heeft een klimaatbestendige(r) inrichting van woon- en buitengebied.

Wat wilden we bereiken?

26.2 | Aanpakken gevolgen klimaatverandering

Aanpak hitte- en droogtestress, watermanagement. Uit de testresultaten projecten kiezen om op te pakken.

Wat gingen we daarvoor doen?

26.2.3 | Exoten bestrijden

Het tegengaan van uitheemse soorten (exoten) om geen schade aan te richten aan de inheemse soorten.

Diverse planten (bijv. grote berenklaauw, Japanse duizendknoop en Dijkvlitbraam) worden, indien gesignaleerd, bestreden. Er wordt gewerkt aan een programma om vast te leggen waar de planten staan zodat deze bestreden kunnen worden en gecontroleerd of bestrijding effect heeft. Dit werk heeft continu aandacht omdat ondanks de bestrijding de verspreiding van deze soorten gewoon doorgaat. Klimaatverandering heeft daar mee te maken.

Wat wilden we bereiken?

26.3 | Verduurzamen openbare ruimte

Een duurzame openbare ruimte realiseren door meer bewuste keuzes te maken bij de aanleg, het beheer en onderhoud van ons areaal.

Wat wilden we bereiken?

27.1 | Voldoen aan landelijke doelstellingen

Het voldoen aan de landelijke doelstellingen.

Wat gingen we daarvoor doen?

27.1.1 | Samen met inwoners scheiding huishoudelijk afval verbeteren

In overleg en samenwerking met de inwoners van Zeewolde komen tot oplossingen om de scheidingsresultaten van de huishoudelijk afvalstromen te verbeteren.

De gemeenteraad heeft op 20 februari 2025 ingestemd met Recycleplan 2025-2030, het afvalbeleid voor de gemeente Zeewolde. De belangrijkste veranderingen hierin zijn de invoering van recycle-tarief per 1 januari 2026, het apart inzamelen van groente-, fruit en etensresten (GFE) bij hoogbouw en het verkleinen van de openingen in de openbare restafvalcontainers.

De focus ligt momenteel op de implementatie van het recycle-tarief en de verbeterde scheiding van GFE bij de hoogbouw.

Belangrijkste mijlpalen en acties:

- Eind 2025 zijn extra verzamelcontainers geplaatst. Om bewoners in de hoogbouw te helpen met het scheiden van hun etensresten zijn er aanrechtbakjes uitgedeeld;
- Eind 2025 zijn de inwerpopeningen van de ondergrondse containers verkleind van 60 naar 30 liter. Goede scheiders hoeven minder lang te wachten tot een volle zak en mensen die minder mobiel zijn kunnen gemakkelijker een volle zak wegbrengen.
- Per 1 januari is het tarief voor het storten van restafval succesvol ingevoerd;
- Doorlopend starten we samen met HVC diverse campagnes. Afvalcoaches beantwoorden vragen en informeren onze bewoners.

Met de invoering van het nieuwe beleid sturen we aan op een significante reductie van de totale hoeveelheid restafval. Hiermee streven we ernaar de totale kosten binnen het afvaldossier ook op de lange termijn beheersbaar te houden.

Wat wilden we bereiken?

28.1 | Bewustwording ecologische voetafdruk creëren

Bewustwording bij inwoners creëren over hun eigen ecologische voetafdruk, biodiversiteit en klimaatbestendigheid.

Wat gingen we daarvoor doen?

28.1.1 | Starten kleine initiatieven voor inwoners

Kleine initiatieven starten waarmee inwoners hun ecologische voetafdruk kunnen verkleinen. Kleine initiatieven starten die de biodiversiteit vergroten.

We hebben afgelopen jaar verschillende kleine initiatieven gestart om inwoners te helpen hun ecologische voetafdruk te verkleinen en de biodiversiteit te vergroten. Een van de grootste acties was onze deelname aan het NK Tegelwippen, waarbij we inwoners hebben gestimuleerd om hun tuin te vergroenen door tegels te vervangen door planten. Met de Tegeltaxi, die dit jaar vaker heeft gereden, hebben we het voor mensen makkelijker gemaakt om hun tegels af te voeren, wat ervoor zorgde dat een aanzienlijke hoeveelheid bestrating verdween en plaatsmaakte voor groen. Dit draagt bij aan het verminderen van hittestress en wateroverlast en helpt tegelijkertijd bij het vergroten van de biodiversiteit. Bovendien hebben we de Steenbreek-IVN-acties afgelopen jaar georganiseerd in het kader van de week van de huismus. Zo hebben we plantepakketten uitgedeeld en nestkastjes geschilderd en andere activiteiten voor de jeugd georganiseerd die bijdragen aan de biodiversiteit, zoals het rijgen van pindakettingen en het maken van zaadbommetjes. Daarnaast zijn er dergelijke activiteiten georganiseerd met IVN in de buurten waar integraal onderhoud zijn gepleegd.

Daarnaast hebben we in samenwerking met basisscholen een klimaatadaptatieproject opgezet, waarbij kinderen en hun ouders bewust werden gemaakt van de effecten van klimaatverandering en het belang van vergroening. Dit project heeft geleid tot concrete aanpassingen op het schoolplein.

28.1.2 | Bevorderen klimaatbestendigheid

Kleine initiatieven starten ten behoeve van klimaatbestendigheid.

Er zijn diverse initiatieven opgestart. Denk aan de deelname aan het NK Tegelwippen, de vergroeningsacties met Steenbreek/IVN, de Groene Straat Make-over, de klimaatmarkt, een lezing over het afkoppelen van regenwater, een subsidieregeling voor klimaatadaptatieve maatregelen, etc.

28.1.3 | Activiteitenkalender opstellen

Activiteitenkalender opstellen waarbij door het jaar heen allerlei activiteiten geïnitieerd worden, gericht op een meer duurzame manier van leven.

In samenwerking met het projectteam Duurzaamheid en team Communicatie is hieraan gewerkt, uiteindelijk is deze vervangen door de communicatiekalender.

28.1.4 | Activiteiten organiseren

Uitvoering geven aan de activiteitenkalender.

Er zijn in de afgelopen collegeperiode erg veel duurzaamheids- en klimaatadaptatieactiviteiten georganiseerd. Dit zijn onder andere de Klimaatweken, Zero Waste Festival, vergroeningsacties en energie-activiteiten.

28.1.5 | Samenwerken met gelijkgestemde organisaties

Samenwerken met organisaties die soortgelijke doelen nastreven.

Binnen het KAF-verband (Klimaat Adaptatie Flevoland) is er veel samenwerking op het gebied van klimaatadaptatie. Daarin wordt dus samengewerkt met (Flevolandse) gemeenten, provincie, Waterschap, maar ook zijn de lijntjes met het Rijk, Veiligheidsregio, GGD kort. Bovendien zijn de banden met organisaties als Landschapsbeheer Flevoland en Natuurmonumenten aangehaald in het kader van de ontwikkeling van het document 'Schaduw en Verbinden'. Bovendien is de samenwerking met Vitens in het kader van waterbeschikbaarheid geïntensiveerd.

Wat wilden we bereiken?

29.1 | Gemeentelijke voetafdruk verkleinen

We hebben oog voor onze eigen voetprint en proberen deze middels jaarlijkse targets te minimaliseren. We maken inzichtelijk wat we bereiken.

Wat gingen we daarvoor doen?

29.1.1 | Klimaatadaptatie voor ogen houden

Bij aanpassingen aan de gemeentelijke panden hebben we oog voor klimaatadaptatie.

Klimaatadaptatie maakt deel uit van de projectuitwerking.

29.1.2 | Energiebesparende maatregelen nemen

We voeren energiebesparende maatregelen door volgens ons MeerJaren OnderhoudsPlan (MJOP) duurzaamheid, op de momenten dat we met deze onderdelen aan de slag gaan. Zoals led verlichting, hybride warmtepompen en isolatie.

Het MJOP voor de periode 2023-2027 is in Q1 van 2024 vastgesteld.

29.1.3 | Elektrificeren wagenpark

Verdere elektrificatie van het gemeentelijke wagenpark.

Bij elk nieuw aan te schaffen voertuig is de stelregel "duurzaam tenzij". In de praktijk betekend dat dat er veelal elektrische voertuigen worden aangeschaft.

29.1.4 | Duurzaam werken

In onze bedrijfsvoering kijken we kritisch naar duurzame en verantwoorde manieren van werken.

Op kleine schaal zijn er telkens kleine initiatieven en wordt er milieubewust gewerkt (bijv. afvalscheiding, hergebruik en gescheiden afval koffiebekers, minder printen en standaard tweezijdig en in zwart/wit). Deze wijze van werken is inmiddels onderdeel van het gewone werk.

29.1.5 | De levensstandaard van de inwoners beschermen

"Iedere inwoner:

- Heeft de mogelijkheid om kansrijk op te groeien
- Is op weg is naar samenredzaamheid
- Heeft perspectief op (betaald of onbetaald) werk
- Heeft de mogelijkheid om zelfstandig thuis te zijn"

Zie 29.1.1 t/m 29.1.4

Inhoudelijk nog geen verdere actie ondernomen.

Wat wilden we bereiken?

33.1 | Inzetten op preventie

Met een preventieve aanpak verslaving (in de breedste zin van het woord) van inwoners voorkomen.

Wat gingen we daarvoor doen?

33.1.1 | Opstellen van plannen rondom het GALA

Werken aan een sterke verbinding tussen het sociale domein en het gezondheidsdomein door middel van het opstellen en uitvoeren van plannen rondom GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord).

De GALA ketenaanpakken staan. In 2026 wordt ingezet op borging.

33.1.2 | De huidige kosten voor levensonderhoud in acht nemen

Oog hebben voor de hedendaagse situatie waarbij de kosten voor levensonderhoud stijgen en zo nodig de doelgroepen in het (minima)beleid van Zeewolde herdefiniëren.

Financiële opvoeding

De 18-jarigen kaart is uitgebreid met een verwijzing naar een webpagina voor jongeren ter ondersteuning van de financiële zelfstandigheid. Er is een extra pagina aangemaakt voor ouders/verzorgers met gerichte informatie.

Er is een spreekuur specifiek voor senioren toegevoegd aan het Vraaghuis.

Energiearmoede

De witgoedregeling, voucher voor aanschaf energiezuinige koelkast, vriezer of wasmachine voor inwoners met inkomen tot 130% is uitgebreid voor aankoop van een energiezuinige droger (tegen inruil oude apparaat). In samenwerking met afdeling duurzaam is in december de voucher verstrekt voor radiatorventilatoren aan inwoners die kerstpakket via de kerken ontvangen, om zo de energiekosten te kunnen verlagen.

Armoedeonderzoek (Analyse minimahuishoudens)

Er is een armoedeonderzoek met minimaeffectrapportage uitgevoerd door onderzoeksbureau KWIZ. Rapport is met de Raad besproken en er zijn een aantal vervolgstappen genomen. Beleid is op een aantal punten aangepast, waaronder de hoogte van de bijdrage voor de collectieve zorgverzekering (gemeentepolis) met ingang van 1-1-2026;

Pilot ambtshalve toekenning

Meerinzicht is in 2024 gestart met de pilot ambtshalve toekenning van de IIT. In 2025 is deze uitgebreid met de MBR voor volwassenen. De pilots zijn succesvol gebleken in het verminderen van administratieve lasten en het vergroten van de efficiëntie. De ambtshalve werkwijze draagt bij aan het vergroten van de bestaanszekerheid door ondersteuning laagdrempelig en efficiënt aan te bieden. Zo borgen we dat inwoners op of rond het sociaal minimum toegang hebben tot passende ondersteuning, voorkomen we onderbenutting en verminderen we de financiële stress van deze kwetsbare doelgroep.

Dit sluit aan bij de visie 'Samen doen wat nodig is', waarbij we naast de inwoner staan en bureaucratische drempels zoveel mogelijk wegnemen. De pilot is verlengd om de werkwijze structureel te implementeren.

33.1.3 | Toegankelijkheid vergroten

Accommodaties beter toegankelijk maken voor mensen met een beperking.

Doorlopend proces.

33.1.5 | Voorleggen nota gezondheidsbeleid aan de raad

Een nota gezondheidsbeleid wordt voorgelegd aan de gemeenteraad waarin de verbinding met het sociale- en fysieke domein gemaakt wordt.

De landelijke gezondheidsnota 2025-2028 is in december 2025 gepubliceerd. We gaan aansluiten bij de regionale nota gezondheidsbeleid Noord-Veluwe. De verwachting is dat de nieuwe regionale gezondheidsnota eind 2026 aangeboden kan worden.

33.1.6 | Oorzaken gezondheidsachterstanden onderzoeken

In beeld brengen wat in Zeewolde achterliggende oorzaken (zoals de financiële situatie binnen huishoudens) zijn van gezondheidsachterstanden en daarop een aanpak ontwikkelen.

Via IZA/GALA wordt uitvoering gegeven aan Welzijn op recept en worden voorbereidingen getroffen om GEM (Ecosysteem Mentale Gezondheid) te introduceren in Zeewolde. Tijdens de (verkennende) gesprekken worden gezondheidsproblemen in de context bekeken.

33.1.8 | Een lokaal preventie-akkoord gezondheid opstellen

Samen met maatschappelijke partners, scholen en sportverenigingen stellen we een lokaal preventie-akkoord gezondheid op.

De tijd heeft het opstellen van het preventie-akkoord achterhaald. Thema's uit het preventieakkoord zijn opgenomen in het GALA-akkoord en worden samen met partners opgepakt.

Verbonden partijen

Naam verbonden partij	Gevestigd	Doel	Soort deelname	Raadsbesluit	Inwerkingtredingsdatum
Huisvuilcentrale Alkmaar (HVC)	Alkmaar	Afvalverwerking / energieleverancier	Aandelenbezit (risicodragende deelneming)		Oktober 2002
GGD Flevoland	Lelystad	Gezondheidszorg	Lid gemeenschappelijke regeling	29-11-2007	01-01-2008
Omgevingsdienst Flevoland en Gooi & Vechtstreek (OFGV)	Lelystad	Uitvoering milieutaken	Lid gemeenschappelijke regeling	26-04-2012	26-04-2012

Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

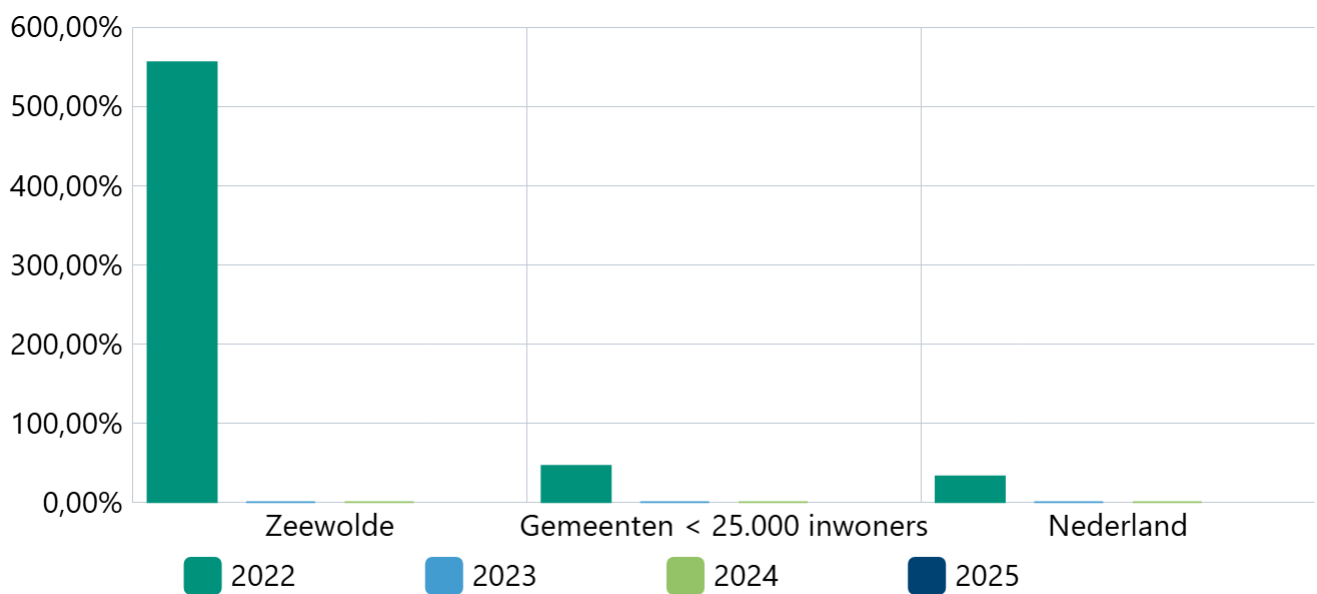
Beleidsindicatoren

Omvang huishoudelijk restafval in kg per inwoner

Bron: waarstaatjegemeente.nl dd. 11-05-2026

Hernieuwbare elektriciteit

Bron: waarstaatjegemeente.nl dd. 11-05-2026

Wat heeft het gekost?

-/- is voordeel

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 na wijzigingen	Realisatie 2025	Resultaat 2025
Lasten					
TV71 TV71 Volksgezondheid	1.499	1.658	1.744	1.748	4
TV72 TV72 Riolering	1.521	1.306	1.491	1.500	9
TV73 TV73 Afval	3.549	3.296	3.789	3.598	-191
TV74 TV74 Milieubeheer	1.911	1.772	3.110	2.565	-545
TV75 TV75 Begraafplaatsen en crematoria	135	126	232	124	-108
Totaal Lasten	8.616	8.158	10.367	9.535	-832
Baten					
TV71 TV71 Volksgezondheid	-196	-105	-112	-277	-165
TV72 TV72 Riolering	-1.756	-1.532	-1.551	-1.545	6
TV73 TV73 Afval	-4.143	-3.909	-4.177	-4.283	-106
TV74 TV74 Milieubeheer	-1.154	-900	-1.421	-1.643	-223
TV75 TV75 Begraafplaatsen en crematoria	-145	-110	-110	-142	-32
Totaal Baten	-7.394	-6.556	-7.370	-7.890	-519
Gerealiseerd saldo van baten en lasten voor bestemming van reserves	1.222	1.602	2.996	1.645	-1.351
Stortingen					
TV71 TV71 Volksgezondheid	0	0	0	0	0
TV72 TV72 Riolering	0	0	0	-185	-185
TV74 TV74 Milieubeheer	1.200	0	0	0	0
TV75 TV75 Begraafplaatsen en crematoria	0	0	193	192	0
Totaal Stortingen	1.200	0	193	7	-185
Onttrekkingen					
TV71 TV71 Volksgezondheid	0	0	0	0	0
TV74 TV74 Milieubeheer	-139	0	-675	-219	456
TV75 TV75 Begraafplaatsen en crematoria	-4	-15	-4	-4	0
Totaal Onttrekkingen	-144	-15	-679	-223	456
Saldo van werkelijke stortingen en onttrekkingen aan reserves	1.056	-15	-487	-216	271
Programma 7 Duurzaam en gezond Zeewolde - Totaal	2.278	1.587	2.510	1.429	-1.081

Financiële analyse

Bedragen x €1.000

Exploitatie		Begroting 2025 na wijzigingen	Realisatie 2025	Resultaat 2025
TV71	TV71 Volksgezondheid	1.632	1.471	-161
TV72	TV72 Riolering	-60	-44	15
TV73	TV73 Afval	-387	-685	-297
TV74	TV74 Milieubeheer	1.689	921	-768
TV75	TV75 Begraafplaatsen en crematoria	122	-18	-141
Gerealiseerd saldo van baten en lasten voor bestemming van reserves		2.996	1.645	-1.351
TV72	TV72 Riolering	0	-185	-185
TV74	TV74 Milieubeheer	-675	-219	456
TV75	TV75 Begraafplaatsen en crematoria	188	188	0
Saldo van werkelijke stortingen en onttrekkingen aan reserves		-487	-216	271
Programma 7 Duurzaam en gezond Zeewolde - Totaal		2.510	1.429	-1.081

Toelichting op de financiële analyse

Dit programma heeft een voordelig saldo van € 1.081.000,- ten opzichte van de begroting 2025 (na wijzigingen).

Onderstaand wordt een toelichting gegeven op de taakvelden waarvan de realisatie 2025 meer dan € 50.000,- afwijkt van het begrotingssaldo 2025 na wijziging.

TV71 Volksgezondheid (€ 161.000,- voordelig)

Binnen het taakveld volksgezondheid is volop ingezet op de doelen vanuit de brede SPUK regeling voor het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Er is ingezet op sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis. Daarnaast is ingezet op de doelen en ambities uit het Integraal Zorgakkoord (IZA). Dit zijn activiteiten die worden uitgevoerd in een samenwerkingsregio. De gemeenten kunnen een declaratie hiervoor indienen bij de gemeente Elburg. In 2025 heeft Zeewolde in dit kader activiteiten uitgevoerd op het gebied van kansrijk opgroeien en opgroeien in een kansrijke omgeving (OKO). Dit resulteert in een incidenteel voordelig resultaat (€ 131.000,- voordeel).

Op dit taakveld komen er nog overige verschillen voor van € 30.000,- voordelig .

TV73 Afval (€ 297.000,- voordelig)

Het saldo van dit taakveld bestaat uit de volgende onderdelen:

- In 2026 is er gestart met de invoering van het recycletarief, hiervoor heeft de gemeenteraad een incidenteel budget beschikbaar gesteld. Aangezien de afrekening van het aangeboden restafval van 2026 pas in 2027 zal plaatsvinden, zal gedurende 2026 veel gecommuniceerd worden naar de burgers. Hierdoor wordt er voor gezorgd dat de eindafrekening niet als een verrassing komt en worden er tips gedeeld om het scheiden van de afval te stimuleren. Het restbudget van 2025 resulteert in een voordelig effect van € 202.000,- en voorgesteld wordt om het bedrag over te hevelen naar 2026. Het bedrag van € 103.000,- is hiervan als dekking afkomstig uit de Algemene reserve. Deze reserve is gekoppeld aan taakveld 7.3 Afval. Per saldo heeft dit een budgettair neutraal effect;
- Uit de tariefberekening afvalstoffenheffing is gebleken dat er dit jaar een onderdekking heeft plaatsgevonden van € 137.000,- (inclusief BTW). Dit bedrag wordt exclusief BTW (€ 114.000,-) onttrokken uit de egalisatievoorziening Afval, en resulteert in een voordelig effect in de exploitatie. De stand van de egalisatievoorziening blijft hierbij binnen de kaders zoals die vastgesteld zijn;
- De legesinkomsten van de afvalstoffenheffing vallen € 19.000,- lager uit dan begroot. Dit resulteert in een incidenteel nadelig effect van € 19.000,-.

TV74 Milieubeheer (€ 768.000,- voordelig)

Het saldo van dit taakveld bestaat uit de volgende onderdelen:

- Binnen dit taakveld is er een voordeel van € 282.000,- vanwege minder gemaakte kosten voor klimaatadaptatie. De dekking hiervan is afkomstig uit de bestemmingsreserve Klimaatadaptatie. Deze reserve is gekoppeld aan taakveld 7.4 Milieubeheer. Per saldo heeft dit een budgettair neutraal effect. In de jaren 2026 en 2027 staan de nodige werkzaamheden voor klimaatadaptatie op de planning en zal dit budget alsnog uitgegeven worden;
- Voor 2025 is eenmalig € 250.000,- beschikbaar gesteld voor subsidieregelingen ter stimulering van duurzame activiteiten. De uitvoering van deze activiteiten is uitgesteld. Voorgesteld wordt om het bedrag van € 250.000,- over te hevelen naar 2026, zowel het budget op taakveld 7.4 Milieubeheer als de onttrekking uit de bestemmingsreserve Duurzaamheidskompas 2030. Per saldo heeft dit een budgettair neutraal effect. Daarnaast is een bedrag van € 7.300,- aan resterende communicatiemiddelen in 2025 niet ingezet. Dit resulteert in een voordelig effect van € 257.300,-;
- In 2025 zijn middelen vanuit het Rijk ontvangen voor de Regionale Energie Strategie (RES). Deze klimaatfondsgelden zijn nog niet besteed wegens uitgestelde activiteiten. Deze middelen worden pas ingezet in 2026 voor het ondersteunen en professionaliseren van energiecoöperaties. Het uiteindelijke doel is het bevorderen van milieuvriendelijke energieproductie en het behalen van klimaatdoelen. Voorgesteld wordt om het budget over te hevelen naar 2026. Dit resulteert in een voordelig effect van € 123.700,-;
- In de decemberraad is eenmalig € 50.000,- beschikbaar gesteld voor een subsidieregeling om een Potten- en pannenfonds op te zetten en uit te voeren. Deze regeling draagt bij aan de verduurzaming van de gebouwde omgeving, zoals vastgelegd in het Klimaatakkoord. De activiteiten starten in 2026. Voorgesteld wordt om dit bedrag over te hevelen naar 2026, zowel het budget op taakveld 7.4 Milieubeheer als de onttrekking uit de Algemene reserve. Dit resulteert in een voordelig effect van € 50.000,-;
- Het project Bodemdaling in de Noordoostpolder en Zeewolde bevindt zich in de fase van onderzoek, monitoring en pilots. De facturatie voor de meerjarige pilotfase (2026–2028) is in 2025 nog niet gestart en begint in 2026. Hierdoor zijn de begrote lasten in 2025 nog niet gerealiseerd. Voorgesteld wordt om het budget over te hevelen naar 2026. Dit resulteert in een incidenteel voordelig effect van € 43.000,-;
- Op dit taakveld komen er nog overige verschillen voor van € 12.000,- voordelig.

TV75 Begraafplaatsen en crematoria (€ 141.000,- voordelig)

Het saldo van dit taakveld bestaat uit de volgende onderdelen:

- In de novemberraad van 2025 heeft de gemeenteraad ingestemd met het besluit voor verbetering uitstraling en toegankelijkheid van de Algemene Begraafplaats Zeewolde. Voorgesteld wordt om het beschikbaar gestelde bedrag van € 115.000,- over te hevelen naar 2026. De dekking hiervan is afkomstig uit de Algemene reserve. Deze reserve is gekoppeld aan taakveld 7.5 Begraafplaatsen en crematoria. Per saldo heeft dit een budgettair neutraal effect;
- In 2025 zijn er meer legesinkomsten voor de begraafplaats binnengekomen dan van te voren verwacht was. Dit resulteert in een incidenteel voordelig effect van € 32.000,-;
- Op dit taakveld komen er nog overige verschillen voor van € 6.000,- nadelig.

Programma 7 Mutatie reserves (€ 271.000,- nadelig)

Algemene reserve (€ 185.000,- voordelig)

Bij de jaarrekening 2024 is er € 185.000,- via de resultaatbestemming toegevoegd aan de Voorziening Onderhoud riolering, vanuit de Algemene reserve. Dit vanwege herstelwerkzaamheden aan het riool in Polderwijk Parkkwartier.

BR Klimaatadaptatie (€ 199.000,- nadelig)

Op het onderwerp klimaatadaptatie is er een nadeel van € 199.000,- vanwege minder gemaakte kosten. Deze reserve is gekoppeld aan taakveld 7.4 Milieubeheer. Per saldo heeft dit een budgettair neutraal effect. In de jaren 2026 en 2027 staan de nodige werkzaamheden voor klimaatadaptatie op de planning en zal dit budget alsnog uitgegeven worden.

BR Duurzaamheidskompas (€ 257.000,- nadelig)

Doordat er in werkelijkheid minder is uitgegeven aan duurzaamheid op taakveld 7.4 Milieubeheer, wordt er ook minder onttrokken aan de bestemmingsreserve Duurzaamheidskompas 2030.

Voorgesteld wordt om het bedrag van € 257.000,- over te hevelen naar 2026, zowel de uitgestelde onttrekking aan deze bestemmingsreserve als het daaraan gekoppeld budget uit taakveld 7.4 Milieubeheer. Per saldo heeft dit een budgettair neutraal effect.

Toevoegingen en onttrekkingen reserves	Begroting 2025	Realisatie 2025	Vershil
Toevoegingen reserves			
Algemene reserve	0	-185	-185
BR Kapitaallasten	193	192	-1
Subtotaal toevoegingen reserves	193	7	-186
Onttrekkingen reserves			
BR Kapitaallasten	-4	-4	0
BR Klimaatadaptatie	-400	-201	199
BR Duurzaamheidskompas 2030	-275	-18	257
Subtotaal onttrekkingen reserves	-679	-223	456
Toevoegingen en onttrekkingen reserves	-487	-216	271

